

STAMBOOM DER GRAVEN VAN VLAANDEREN

De naam van de kuststrook tussen Scheldemonding en monding van de Aa is *Vlaanderen* (= overstromd gebied).

Het was een *gouw* van het FRANKISCHE RIJK onder de MEROVINGEN en de KAROLINGEN. De vroegste vermelding van de naam Vlaanderen valt begin 8e eeuw. Deze gouw viel in handen van het vorstenhuis van de BOUDEWIJNS en was het uitgangspunt van hun macht. Dit verklaart dat het vorstendom van deze dynastie, dat einde 9e eeuw tot stand kwam, ook Vlaanderen heette.

Het loont de moeite de stamboom van de vorstelijke voorvaders van de graven

van Vlaanderen te maken, omdat het een zeer leerrijke bezigheid is, en omdat een groot deel van de Vlaamse geschiedenis van de middeleeuwen zodoende voor onze geest wordt opgeroepen. Vanaf BOUDEWIJN I. de IJzeren tot FILIPS de Stoute hebben vijf-en-twintig vorsten in Vlaanderen hun macht uitgeoefend, vanaf de IXe tot begin XVe eeuw.

Met het huwelijk van MARGARETHA van Male en FILIPS de Stoute Hertog van Bourgondië, kwam het einde van de zelfstandige geschiedenis van Vlaanderen en een nieuw tijdperk was begonnen.

De gegevens voor deze studie werden verzameld uit verschillende encyclopedische, biografische werken van algemene aard, en daarnaast uit meer gespecialiseerde werken en studies.

Deze studie is een schets en geen volledige kwartierstaat noch volledige genealogieën van ieder behandeld geslacht. Het is een opeenvolging van regerende vorsten in Vlaanderen.

GRAAFSCHAP VLAANDEREN STAMBOOM

1. BOUDEWIJN I. de IJzeren, gouwgraaf (met de ijzeren arm).

Een telg van de Frankische aristocratie in Opper-Lotharingen. De *stamvader* van de Vlaamse graven. 866 †879.

x JUDITH, (Juditta) ° ca. 843 †(?) dochter van KAREL de Kale (CHARLES le Chauve) Koning van West-Francia (Frankrijk), 843, Rooms Keizer 875 °823,

†877. & *ERMENTRUD* dochter van de graaf van Orléans.

JUDITH, koningin van Engeland, gravin van Vlaanderen, zij huwde eerst AETHELWOLF, koning van Wessex, daarna diens zoon AETHELBALD. Na diens dood door haar vader KAREL te Soissons opgesloten, liet JUDITH zich vrijwillig schaken door de gouwgraaf BOUDEWIJN I de IJzeren.

Na verzoening tussen KAREL en BOUDEWIJN schonk de Franse Koning aan de graaf verschillende graafschappen tussen Schelde en Noordzee. (o.a. Gent en Waas).

BOUDEWIJN vestigde zich te Brugge. In 864 verslaat de stamvader der Vlaamse graven de Noormannen.

De Koning van Frankrijk schenkt de streek rond Brugge aan Boudewijn I de IJzeren Arm.

De Koning is aanvankelijk zwak zodat de Graaf volledig onafhankelijk optreedt.

2. BOUDEWIJN II. de Kale, graaf van Vlaanderen, 879-918.

Zoon van Boudewijn I, geboren ca. 865 †918.

x *ELFTRUD*, (Elfrudis) dochter van *ALFRED de Grote*, Koning van Engeland, Wessex, Angelsaksisch Huis, (°849 †901) en van *ALSWITH* (x 868) dochter van *ETHELRED MUCIL*, graaf van Gaini, en van *EADBURG* van Mercïë.

Boudewijn II is de eerste graaf in de betekenis van "territoriaal-vorst".

Na de grote Noormanneninvallen (879-885) palmde hij een aantal graafschappen in, waarvan de houders gevlucht waren. Hij veroverde de graafschappen Boulogne en Terwaan en mengde zich in de binnenlandse twisten van het Westfrankische rijk.

Hij kon na 883 zich zelfstandig tonen tegenover de Franse Koning die hij wel als leenheer bleef erkennen, maar zijn macht niet meer in Vlaanderen kon laten gelden.

3. ARNULF I. de Grote, of de Oude, graaf van Vlaanderen, 918-965.

Zoon van Boudewijn II, geboren 890 †27.3.965.

x *ALIX* (Adela) van Vermandois (°915 †960?) dochter van *HERIBERT II.* graaf van VERMANDOIS (°895 †943) en van *HILDEBRANDE van Parijs* (†956).

Na het overlijden van zijn vader Boudewijn II werd Vlaanderen onder zijn zoons ADALOLF en ARNULF verdeeld. Toen Adalolf in 933 stierf, palmde Arnulf zijn gebied in ten nadele van zijn neven.

Hij breidde zijn rijk uit naar het zuiden tot Amiens en Douai.

Zijn zoon Boudewijn III stierf vóór hem in 962 (964?) zodat zijn minderjarige kleinzoon hem opvolgde onder de voogdij van de Franse Koning Lotharius.

HILDEGARD VAN VLAANDEREN, †966, dochter van graaf ARNULF I, x

DIRK II graaf van Holland, †988;

toen zijn schoonvader in 965 stierf brak in Vlaanderen een crisis voor het grafelijk gezag aan. Dirk II Hollandse graaf profiteerde daarvan en verwierf zich het Graafschap GENT en het LAND van WAAS.

Boudewijn IV heeft in 988 de Hollandse graven er weer uitgewerkt!

4. BOUDEWIJN III, (mede)graaf van Vlaanderen, 958-962.

Zoon van ARNULF I, geboren 940? †962 (964?).

x 961 *MACHTHILD van SAKSEN* †1008.

dochter van *HERMAN Hertog der Saksen*, 961, °905 †973 van het Huis de BILLUNGERS en HILDEGARD.

De weduwe Machthild hertrouwde met *GODEVAARD (Godefrid) van ARDENNEN*, graaf van Bidgau, Metinggau en Henegouwen, graaf van Verdun, markgraaf van Ename, van het Huis Ardennen, †1005, zoon van *GOZELIN GRAAF IN BIDGAU* (°911 †942) en ODA.

5. ARNULF II, graaf van Vlaanderen, 964-987.

Zoon van Boudewijn III, kleinzoon van ARNULF I.

geboren ca. 961 †987, x *SUSANNA van ITALIE* (†1003) van het Huis IVREA, FRANCE COMTE, CASTILIE, dochter van *BERENGARIO II Koning van Italië* 950 (†966) en van *WILLA van ARLES* (†967) dochter van *BOSON II*. (†940), Graaf van Arles (928) en graaf van Avignon (911), Markgraaf van Toscana (931) van het Huis ARLES - PROVENCE, en van *WILLA van Hoogboergondië*, dochter van *RUDOLF I. Koning van Hoogboergondië* (†911) en *WILLA* (†928) Huis WELF tak Hoogboergondië.

Onder Arnulfs persoonlijke regering vanaf 976 viel het graafschap Vlaanderen uiteen in verscheidene vrijwel zelfstandige gebieden, waarover de graaf slechts in naam gezag uitoefende.

Onder Boudewijn IV (988-1035) en Boudewijn V (1035-1067) werd het grafelijk gezag hersteld.

6. BOUDEWIJN IV. met de Baard, graaf van Vlaanderen, 988-1035.

Zoon van ARNULF II. geboren 980 †1035 (1036?)

x *OTGIVA van LUXEMBURG* (†1030) dochter van *FRIEDRICH, graaf van Luxemburg* (†1019) en van *ERMENTRUD van GLEIBERG*, (x 995) dochter van *HERIBERT, graaf van Gleiberg en in Kinziggau* (°925 †992) en van *ERMENTRUD van Avalgau*, dochter van *MEGINGOZ graaf in Avalgau* en van *GERBERGA van ARDENNEN*, Huis WETTERAU-ZWABEN.

Friedrich van Luxemburg is de zoon van *SIEGFRIED graaf van Luxemburg* (°963 †998) en van *HEDWIG van Nitagau* (†922) dochter van *GERHARD graaf van Metz en Nitagau*. Huis van ELZAS.

BOUDEWIJN IV voer jarenlang oorlog tegen de Keizer Hendrik II, om zijn bezit op de rechteroever van de Schelde uit te breiden.

Hij kreeg van de Keizer in leen:

VALENCIENNES, ENAME, ANTWERPEN, WALCHEREN, enkele Zuid-zeeuwsche eilanden en de VIER AMBACHTEN.

Hij herstelde het grafelijk gezag.

7. BOUDEWIJN V. van Rijsel, graaf van Vlaanderen, 1035-1067.

Zoon van Boudewijn IV.

x *ALIX (Adela) van FRANKRIJK* (†1079) dochter van *ROBERT II. le Pieux*, Koning van Frankrijk, °970 te Orléans, zoon van *HUGUES CAPET* en van *ADELAIDE de POITIERS*, Huis der Capetinger, (Robert †1031) en van *CONSTANCE van PROVENCE*, †1032, dochter van *GUILLAUME I.* Markgraaf van Provence en Arles (†994) en van *ALIX-BLANCHE* van ANJOU (†1026). Na de dood van Keizer HENDRIK III. beleende diens weduwe hem met RIJKS-VLAANDEREN waarin nu ook het gebied tussen Dender en Schelde was begrepen. De graaf beheerste nu de loop van de Schelde, gunstig voor de opkomende steden.

BOUDEWIJN V. was zwager van HENDRIK I. van Frankrijk, zijn dochter MATHILDE (Machteld) °1035 †1083 huwde in 1054 *WILLEM de VEROVERAAR*, hertog van *NORMANDIE*, Koning van *ENGELAND*, °1027 Koning 1066, †1087 te Rouen.

Van 1060-1067 was Boudewijn voogd over de Franse Koning Filips I °1052 †1108.

8. BOUDEWIJN VI. graaf van Vlaanderen 1067-1070,

door huwelijk BOUDEWIJN I. graaf van Henegouwen 1055-1070.

Zoon van Boudewijn V. geboren 1030 †Juli 1070.

x *RICHILDIS* (Rikhilde) weduwe *HERMAN van Bergen 1051*, ERFGRAVIN van Henegouwen, †1086, dochter van graaf van Kamerijk.

Onder zijn regering (1067-1070) kwam een personele unie tussen Vlaanderen en Henegouwen tot stand.

Toen Boudewijn in 1070 stierf liet hij beide graafschappen na aan zijn oudste zoon *ARNULF* (III in VI.)

Zijn broer *ROBRECHT* de Fries maakte zich meester van Vlaanderen. De tweede zoon van Boudewijn VI volgde zijn vader op in Henegouwen als graaf Boudewijn II (1071-1098).

9. ARNULF III. graaf van Vlaanderen en Henegouwen 1070-1071.

Zoon van Boudewijn VI.

†22.2.1071 sneuvelde tegen Robrecht de Fries in de slag bij Cassel.

10. ROBRECHT de Fries, graaf van Vlaanderen 1071-1093.

Jongste zoon van graaf Boudewijn V van Vlaanderen, geboren 1030, overleden te Cassel 12/13.10.1093

Gehuwd in 1063 met *GEERTRUID van Saksen* (†1113) weduwe van *FLORIS I* graaf van Holland (x 1050 †1061), dochter van *BERNHART II Hertog van Saksen (1011)* (°995 †1059) en van *ILITA van SCHWEINFURT* (°1000 †1055) van het Huis *BILLUNGERS*.

Vanuit Holland trok Robrecht tegen zijn schoonzuster Richildis en zijn neefje te velde. In 1071 versloeg hij ze bij Cassel en verwierf daarmee het graafschap Vlaanderen; zijn schoonzuster Richildis bleef in Henegouwen regeren.

Zijn kinderen:

- 1) *GEERTRUID* erfgravin van Vlaanderen x *Dietrich* graaf van Elzas †1115.
- 2) *FILIP* van Vlaanderen, Burggraaf van Ieper †1093.

11. ROBRECHT II. van JERUZALEM, graaf van Vlaanderen 1093-1111.

Zoon van Robrecht de Fries,

°1065 †5.10.1111 bij Meaux.

Hij nam deel aan de 1° Kruistocht (1096-1099) vandaar zijn bijnaam.

Robrecht II overleed tijdens een expeditie van Lodewijk VI tegen opstandige graaf van Blois.

De Vlaamse lakennijverheid gaat in deze tijd belangrijke mate Engelse wol als grondstof gebruiken.

12. BOUDEWIJN VII. Hapkin, graaf van Vlaanderen, 1111-1119.

Zoon en opvolger van ROBRECHT II. van Jeruzalem.

Hij roeide in Vlaanderen de rovers uit en bevorderde de binnenlandse vrede.

Het geslacht van BOUDEWIJN de IJzeren, (met de ijzeren arm) in mannelijke linie stierf met hem uit.

Hij werd opgevolgd door *KAREL de Goede* (1119-27).

13. KAREL de Goede, GRAAF van VLAANDEREN, 1119-1127.

Zoon van *KNOET IV.* (KNUT, KNUD, CANUT) Deense Koning (°1040 †1086) en van *ADELA* (Aleidis) dochter van ROBRECHT de Fries.

Koning Knoet IV werd in 1100 heilig verklaard, schutspatroon van Denemarken, feestdag 19 januari.

Na de dood van Koning Knoet (10.7.1086 Odense) werd *KAREL* in Vlaanderen aan het grafelijk hof opgevoed.

Zijn kinderloze neef BOUDEWIJN VII wees hem als zijn opvolger aan.

KAREL de Goede werd vermoord op 2.3.1127 in de Brugse burchtkerk, St. Donaas.

Karel had geen zoons en dochters om hem op te volgen, maar de opstandige edelen waren niet in staat hun kandidaat op de grafelijke troon te verheffen.

Pretendenten waren legio, dan waren er *WILLEM* van Normandië en *DIEDERIK* van den *ELZAS*, die beiden door de vrouwelijke lijn van BOUDEWIJN V afstamden. Van allen had Diederik de wettigste aanspraak, maar de koning van Frankrijk bevorderde de kandidatuur van Willem van Normandië.

14. WILLEM CLITO, Willem van Normandië, graaf van Vlaanderen 1127-28.

Zoon van Hertog ROBERT III van Normandië, volgde KAREL de Goede op in 1127.

Zijn regering was van korte duur, hij sneuvelde 27.7.1128 in de slag bij Akspoel voor Aalst.

In 1128 brak een opstand los onder leiding van GENT, BRUGGE, en met de hulp van AALST en DENDERMONDE, die DIEDERIK VAN DEN ELZAS tot landsheer kozen.

15. DIEDERIK van den ELZAS, graaf van Vlaanderen 1128-1168.

Zoon van DIETRICH II. graaf van Elzas, Hertog van Opperlotharingen (1070) †1115, en van *GEERTRUID, erfgravin van Vlaanderen* dochter van graaf ROBRECHT de Fries (1071-1093) en van GEERTRUID van Saksen (†1113) (zie nr. 10).

x *SIBYLLE van ANJOU* †1173

dochter van FOULQUES V graaf van ANJOU, en Koning van JERUZALEM (1131) †1144, en van EREMBURGE, dochter van HELIE graaf van LE MANS en van MAHAUT de LOIR.

van wie:

MATTHIAS van Vlaanderen †1173,

x MARIA van BLOIS, gravin van Boulogne = MARY VAN ENGELAND *MARGRIET, gravin van Vlaanderen* †1194,

x 1169 *BOUDEWIJN V graaf van Henegouwen, (°1150-1195) (in Henegouwen 1171-1195) als BOUDEWIJN VIII graaf van Vlaanderen (1191-1194).*

DIEDERIK v.d. Elzas overleed de 4 januari 1168.

Hij was aan de macht gekomen met behulp van de Vlaamse steden.

Na het overlijden van KAREL de Goede (1127) deed DIEDERIK zijn rechten op de Vlaamse troon gelden.

Hij nam deel aan de tweede Kruistocht.

Philips van den Elzas volgde hem op.

16. FILIPS van den ELZAS, graaf van Vlaanderen 1168-1191.

Zoon van DIEDERIK, geboren 1142

overleden 1.6.1191 bij ACCO (Akko) Palestina in het Heilig Land.

x *ELISABETH, erfdochter van VERMANDOIS.*

kinderloos huwelijk.

In 1163 mederegent en hij volgde zijn vader op in 1168.

Graaf Filips legde nieuwe havens aan o.a. DAMME, NIEUWPOORT, GREVELINGEN.

Filips had de hand weten te leggen op Vermandois en Amiens.

Bij de dood van LODEWIJK VII in 1180 werd hij voogd voor diens minder-

jarige zoon PHILIPS, (*) (Philips II Augustus) gelijk BOUDEWIJN van Rijsel het voor Philips I, in 1060-67, geweest was.

Zijn zuster *MARGARETHA erfgravin van Vlaanderen*, trouwde met *BOUDEWIJN V graaf van HENEGOUWEN*, (*BOUDEWIJN VIII als graaf van Vlaanderen, 1191-1194.*)

FILIPS van den ELZAS stierf als deelnemer aan de derde Kruistocht in Palestina.

17. BOUDEWIJN VIII, graaf van VLAANDEREN 1191-1194.

als BOUDEWIJN V graaf in HENEGOUWEN.

Zoon van BOUDEWIJN IV graaf van Henegouwen (1120-1171)

geboren 1150, volgde zijn vader op sinds 1171.

x 1169 *MARGARETHA erfgravin van Vlaanderen, (†1194)*, dochter van *DIEDERIK van den ELZAS graaf van Vlaanderen (1128-1168)*, zuster van *FILIPS van ELZAS (1168-1191)*.

FILIPS in 1191 tijdens de derde kruistocht overleden, had zijn zuster *MARGARETHA* en haar echtgenoot *BOUDEWIJN* als zijn opvolgers in Vlaanderen aangewezen

(zie nrs. 15 & 16)

Onder zijn regering kwam een tweede personele unie tussen Henegouwen, Namen en Vlaanderen tot stand.

(zie nr. 8)

BOUDEWIJN VIII begunstigde het Dietsche GENT met de rang van hoofdstad van het graafschap Vlaanderen.

Het was de natuurlijke politiek van de graaf van Vlaanderen om zich tegen de machtsuitbreiding van Philips II Augustus te weer te stellen en in Frankrijk's vijanden bondgenoten te zien.

Naarmate de strijd tussen Philips II Augustus en Richard Leeuwenhart feller werd, viel onzijdigheid Vlaanderen moeilijker.

18. BOUDEWIJN IX van Constantinopel, graaf van Vlaanderen 1194-1205.

als BOUDEWIJN VI graaf van Henegouwen 1195-1205,

als Keizer van het LATIJNSE RIJK 1204-05.

geboren 1171 te Valenciennes, volgde zijn vader Boudewijn V van Henegouwen op en als Boudewijn IX van Vlaanderen.

x 1201 *MARIE de CHAMPAGNE †1204*, dochter van *HENRI I, graaf van Champagne en Blois (°1126 †1181)* x *MARIE de FRANCE (°1145 †1198)* dochter van *LOUIS VII, le Jeune, Koning van Frankrijk (°1120 †1180)* *Huis van de Capetinger en van ELEONORE hertogin van AQUITANIE, (°1123 †1204).*

---

* Augustus naar de maand van zijn geboorte.

Met het oog op de Vlaamse belangen, steunde hij anders dan zijn vader, de Engelse koning tegen Frankrijk en dwong Philips II Augustus tot teruggave van het noordelijke deel van Artois: Péronne en Béthune.

Hij nam deel aan de vierde algemene kruistocht (1202-04) en werd na de verovering van Constantinopel tot keizer van het Latijnse Rijk gekozen.

In 1205 werd Boudewijn door de Bulgaren bij Adrianopel verslagen en gevangen genomen.

Zijn dochtertje JOHANNA, een kind van vijf jaar volgde hem op.

19. JOHANNA van CONSTANTINOPEL, gravin van Vlaanderen-Henegouwen, 1204-44.

Oudste dochter van BOUDEWIJN IX/VI van Constantinopel.

geboren 1199 of 1200?, †5.12.1244 Marquette.

Zij volgde haar vader op toen werd vernomen dat deze in de oorlog tegen de Bulgaren werd vermist.

In 1212 werd zij uitgehuwelijkt aan *FERRAND van Portugal* (24.3.1188 †29.7.1233) derde zoon van Koning SAUCHO I van Portugal.

Toen FERRAND zich met de Engelse koning JAN zonder Land en Keizer OTTO IV van Brunswijk, tegen Filips II August van Frankrijk verbond, werd hij in de slag bij BOUVINES 1214 gevangengenomen. De Franse invloed werd daarna oppermachtig in Vlaanderen.

FERRAND werd in 1226 tegen een hoge losprijs vrijgelaten (Verdrag van Melun) en kon het huwelijk worden voltrokken. Een dochtertje stierf in de kinderjaren.

Na de dood van FERRAND van Portugal, graaf van Vlaanderen, (1233) hertrouwde JOHANNA in 1237 met *THOMAS van SAVOYE*. Dit huwelijk bleef kinderloos.

Haar zuster MARGARETHA (*6.8.1202 †10.2.1280) volgde in 1244 haar op als gravin van Vlaanderen (1244-78) en Henegouwen (1244-80).

20. MARGARETHA van CONSTANTINOPEL, gravin van Vlaanderen 1244-1278.

gravin van Henegouwen 1244-1280.

Tweede dochter van BOUDEWIJN IX/VI Keizer van het Latijnse Keizerrijk, geboren 6.8.1202 †10.2.1280.

x 1212 *BOUCHARD van AVESNES, Baljuw van Henegouwen*, zoon van JACQUES, Heer van Avesnes en Condé (†1191).

Wegens diens wijding tot subdiaken werd dit huwelijk in 1215 door de Paus ongeldig verklaard.

Pas in 1219 werden zij gescheiden nadat drie zonen waren geboren.

xx 1223 hertrouwde MARGARETHA met *WILLEM van DAMPIERRE* bij wie zij vijf kinderen kreeg.

Hij is de zoon van GUILLAUME II, Heer van DAMPIERRE, Connétable van Champagne (†1231) zoon van GUY II van Dampierre, Connétable van Champagne en MAHAUT gravin van BOURBON.

Toen in 1244 MARGARETHA haar zuster JOHANNA opvolgde ontstond tussen de groepen kinderen, de AVESNES en de DAMPIERRES, strijd om haar erfopvolging.

Deze werd door de Franse koning LODEWIJK IX in 1246 geregeld. De Dampierres kregen Vlaanderen en de Avesnes Henegouwen. De Avesnes toonden zich ontevreden en verbonden zich met de Hollandse graven.

De strijd tussen beide huizen is echter tot in de XIVE eeuw blijven voortwoeden.

Haar oudste zoon WILLEM, erfgraaf, overleed in 1251.

In 1278 deed MARGARETHA in Vlaanderen afstand van de troon ten voordele van haar tweede zoon *GWIJDE van Dampierre, graaf van Vlaanderen en Namen*.

21. GWIJDE (Guy) van DAMPIERRE, graaf van Vlaanderen en Namen 1278-1305.

Geboren 1226 overleden te COMPIEGNE 7.3.1305.

Op 29 December 1278 volgde hij zijn moeder MARGARETHA van Constantinopel, gravin van Vlaanderen en Henegouwen op. Door het overlijden van zijn broer WILLEM werd hij in 1251 erfgenaam van de troon in Vlaanderen. Door zijn eerste huwelijk met *MATHILDIS (Mahaut) van DENDERMONDE*, verwierf hij Béthune en Dendermonde. Zij overleed in 1263 en GWIJDE hertrouwde in 1265 met *ISABELLA van LUXEMBURG*, waardoor hij NAMEN kon verwerven.

GWIJDE poogde het grafelijk gezag tegenover de stedelijke patriciërs te herstellen.

Sinds 1285 moest hij de zelfstandigheid van Vlaanderen tegen zijn Franse leenheer Filips IV de Schone verdedigen. GWIJDE zocht steun bij Eduard I Engelse koning en in 1294 verloofde zijn dochter *FILIPPINA* zich met de Engelse kroonprins.

In 1300 werd Vlaanderen volledig door de Franse troepen bezet.

De Franse bezetting lokte in Vlaanderen de Klauwaartsbeweging uit, die de Brugse Metten en de overwinning in de Guldensporenslag, 11 JULI 1302, tot gevolg had.

MARGRIET (Margaretha) van Vlaanderen, geboren 1251 overleden in 1285, dochter van graaf GWIJDE huwde in 1273 *JAN I. HERTOG VAN BRABANT en LOTHARINGEN en van LIMBURG*. (zie nr. 21/1)

22. ROBRECHT III van BETHUNE, graaf van Vlaanderen 1305-1322.

Geboren 1247 †17.9.1322.

Oudste zoon van graaf GWIJDE van Dampierre en MATHILDIS, Vrouwe van Béthune en Dendermonde, wiens bezit hij na haar dood in 1263 erfde.

ROBRECHT streed in Italië aan de zijde van zijn schoonvader *KAREL I van ANJOU* tegen *MANFRED*. (zie nr. 22/1)

Bij het verdrag van PONTOISE (1312) kocht ROBRECHT van FILIPS de nog uitstaande door Vlaanderen te betalen rente af in ruil voor afstand van RIJSEL, DOUAI en ORCHIES met hun kasselrijen aan het kroondomein.

De houding van ROBRECHT III van BETHUNE was niet consequent Pro-Frans.

Nam hem kwam zijn kleinzoon *LODEWIJK van NEVERS* °1304, (1322-46) die opgevoed in Frankrijk aan de leiband van de Franse koning, en gehuwd met een Franse prinses, *JOHANNA (Jeanne) gravin van ARTOIS* en *FRANCHE-COMTE*, in Vlaanderen als een vreemdeling stond.

21/1. DANEEL, Heer van Dendermonde, Voogd van St. Baafs (1122-36).

vader van:

WOUTER II, Heer van Dendermonde, *Voogd van St. Baafs*, gehuwd met *ALIX van ROSOY, BAUCIGNIES & CHAUMONT* overleden circa 1197,

van wie:

MACHTELD, Vrouwe van Dendermonde, *Voogdes van St. Baafs*, gehuwd met *WILLEM II*, Heer van Béthune, Richebourg en Waasten, *Voogd van Atrecht*, overleden 1214, zoon van *ROBERT V*, Heer van Béthune, Richebourg en Waasten, Voogd van Atrecht, †1191, en *ALIX van Saint-Pol*, dochter van *HUGUES III*, graaf van Saint-Pol †1141 & Beatrice (?).

van wie:

ROBERT VII, Heer van Béthune & Dendermonde, Voogd van Atrecht en Sint-Baafs, †1248, gehuwd met *ISABELLE*, Vrouwe van Morialmé, Belle en Beloeil, dochter van *ARNOUL II*, Heer van Morialmé & Ham-sur-Heure, en *JEHANNE*, Vrouwe van Belle en Beloeil.

van wie:

MAHAUT, Vrouwe van Béthune en Dendermonde, Voogdes van Atrecht †1263, gehuwd 1246, *GUY VAN DAMPIERRE*, *Graaf van Vlaanderen*, (°ca. 1226 †1305).

van wie:

MARGRIET van Vlaanderen °1251 †1285 gehuwd met *JAN I. HERTOG van Brabant en Lotharingen (1267) Hertog van Limburg (1288)*, x 1273, †1294.

Op 44 jarige leeftijd verongelukte Jan I, op toernooi te Antwerpen (3.5.1294), hij was tweede zoon en opvolger van *HENDRIK III*. Hertog van Brabant en Lotharingen (1248) °ca. 1231 †1261, gehuwd met *ALIX van Boergondië*, (x 1253) †1273, dochter van *HUGUES IV*, Hertog van Boergondië (†1272) en *YOLANDE van Dreux*, (†1255).

**22/1. KAREL I van ANJOU, graaf van ANJOU en MAINE (1246-1285)
KONING VAN NAPELS en SICILIE (1266-1285)**

Schoon-vader van ROBRECHT III van BETUNE, graaf van Vlaanderen.

Hij is de jongste zoon van *LODEWIJK VIII* koning van Frankrijk, geboren 1226 en overleden te FOGGIA in 1285. Zijn moeder is *BIANCA van CASTILIE*.

Gehuwd in 1246 met *BEATRIX van PROVENCE*, dochter van *RAYMOND BERENGER V*, graaf van Provence.

KAREL I van ANJOU vergezelde *LODEWIJK IX* op de zesde kruistocht.

Paus *URBANUS IV* bood hem in 1262 het koningschap aan van Napels en Sicilië, in ruil voor zijn hulp tegen de *HOHENSTAUFEN*.

Van de familiegeschillen tussen *DAMPIERRE* en *AVESNES* in de Nederlanden heeft KAREL I van Anjou gebruik gemaakt om enige tijd het graafschap *HENEGOUWEN* in zijn bezit te krijgen.

De broer van de Franse koning *LODEWIJK IX* kwam in 1266 naar Italië en KAREL versloeg *MANFRED* een bastaard van *FREDERIK II*, in de slag bij Beneventum. *ROBRECHT III* van Béthune streed aan zijn zijde.

23. LODEWIJK I graaf van Vlaanderen, Nevers en Réthel 1322-1346.

Zoon van *LODEWIJK van NEVERS* en van *JOHANNA* gravin van *RETHEL*.

Geboren 1304 †gesneuveld te CRECY 25.8.1346.

LODEWIJK van NEVERS volgde zijn grootvader *Robrecht III* van Béthune, graaf van Vlaanderen op, daar zijn vader, eveneens *Lodewijk* van Nevers genoemd, even voor diens dood was overleden.

Hij huwde gravin *JOHANNA (Jeanne)* van *ARTOIS* en *FRANCHE-COMTE*.

1323 Einde van de strijd om Zeeland-bewester-Schelde tussen Vlaanderen en Holland.

1323-28 Opstand der vrije boeren in Kust-Vlaanderen.

1328 Een Frans leger verslaat de opstandige boeren van Kust-Vlaanderen bij *KASSEL*.

1336 Engelse wolexport naar Vlaanderen stopgezet.

1337 Optreden van *JACOB van ARTEVELDE* als Hoofdman te GENT.

1340 *EDUARD III* van Engeland te GENT uitgeroepen tot koning van Frankrijk.

1345 *JACOB* van Artevelde vermoord te Gent.

25.8.1346 *LODEWIJK* van NEVERS graaf van Vlaanderen sneuvelt aan Franse zijde in de slag bij Crécy.

GENT bleef *LODEWIJK* trouw.

24. LODEWIJK van MALE, graaf van Vlaanderen, Nevers en Réthel 1346-1384.

Heer van Warth (sur-la-Meuse), Baron van Donzy, etc...

Zoon van *LODEWIJK I van Nevers en van Joanna van Artois*.

Geboren te Male bij Brugge 29.11.1330.

Overleden te Sint-Omaars 30 januari 1384.

Gehuwd met *MARGARETHA van BRABANT*.

Door dit huwelijk en de vrede van Aat (1357) tussen Brabant en Vlaanderen, verwierf de graaf Lodewijk in naam van zijn echtgenote de titel van *HERTOG van BRABANT* en kreeg hij *ANTWERPEN EN MECHELEN*.

Door het huwelijk van zijn enige dochter erfgravin *MARGARETHA van Male* met *FILIPS de Stoute van Bourgondië (1369)*, broer van de koning van Frankrijk *CHARLES V*, verkreeg graaf Lodewijk, van Frankrijk de teruggave van *Waals-Vlaanderen*.

Bij de dood van zijn moeder gravin van Artois, erfde hij *ARTOIS en FRANCHE-COMTE*.

In 1348 sloot hij vrede met Engeland. Hij bleef neutraal, maar erkende de Paus van Rome (Engelsgezinde) en niet de Paus van Avignon.

1356-57, Brabantse successie-oorlog, 1357 Vrede van Aat.

1379-85, Gentse opstand onder leiding van ruwaard *FILIPS VAN ARTEVELDE* tegen het centraliserende grafelijk gezag.

1382, Slag bij West-Rozebeke, Filips van Artevelde sneuvelt.

25. MARGARETHA van Male, gravin van Vlaanderen, Nevers en Réthel, 1384-1404.

Geboren 15 april 1350. Overleden 16 maart 1405 Atrecht.

Enig wettelijk kind van *LODEWIJK van Male*.

In 1356 al verloofd geweest met een groot Frans leenman *FILIPS van ROUVRE*, Vorst van *BOURGONDIE*. Hij stierf heel jong in 1361.

MARGARETHA van Male, huwde in 1369 met

FILIPS de STOUTE, (le Hardi) HERTOOG van BOURGONDIE, zoon van *JAN II (le Bon) (°1319 †1364)* koning van Frankrijk (1350-64).

Dit huwelijk betekende het einde van de zelfstandige geschiedenis van Vlaanderen.

Filips en Margaretha werden graaf en gravin van Vlaanderen in 1384 bij het overlijden van Lodewijk van Male (30.1.1384).

GENT behield zijn privileges (1385).

Een nieuw tijdperk was begonnen in de Vlaamse geschiedenis.

1385, *MARGARETHA van Bourgondië*, dochter van *FILIPS de Stoute* huwt *WILLEM VI van HOLLAND*.

JAN ZONDER VREES, zoon van *FILIPS de Stoute* huwt met *MARGARETHA van HOLLAND*, dochter van *ALBRECHT van BEIEREN*, graaf van Holland.

1386, *FILIPS de Stoute* stelt een vaste raad en rekenkamer in te Rijsel (Lille).

1390, In het geheim belooft hertogin *JOHANNA van Brabant* de opvolging in

haar landen aan FILIPS de Stoute en zijn vrouw MARGARETHA van Male. 1396, JAN Zonder Vrees verslagen in de slag bij NICOPOLIS in Bulgarije. 1404, JAN Zonder Vrees volgt zijn ouders op als Hertog van Bourgondië en Graaf van Vlaanderen.

Jacques DISCART-AUDENAERDE

EEN BLIK OP HET CENTRUM ANNO 1835

Bij het doorlopen van den "Algemeenen Koophandels-Almanak der Stad Gend voor het jaer Ons Heeren Jesu-Christi 1835" kan men zich enig idee vormen over de horeca-situatie van onze stede in de vorige eeuw.

We deden ons de moeite, uit dit boekwerk (te Gent, by Snoeck-Ducaju en zoon, Drukkers, Veldstraet n°10; 216 blz.) de benaming en localisatie van vermelde drankgelegenheden op te tekenen en alfabetisch te rangschikken.

Hierbij mag men niet uit het oog verliezen dat het om (doorgaans centraal gelegen) vrij belangrijke zaken ging, waar b.v. diligenties toekwamen, voermanswagens vertrokken, maatschappijen hun zetel hadden, en dgl. meer.

De gewone volksherbergen en kleinere kroegen, die geen uitgesproken rol in handel en verkeer speelden, worden er dus blijkbaar niet in vermeld.

De Bargie van Brugge, by St Nicolaes kerk.

Den Boer, slypstraet.

De Chasse Royale, buyten de brugsche poort.

Het Hôtel de Commerce, koornerkt.

Het Hôtel de Courtrai, drapstraet.

Het Daembert, koornerkt.

De Diligentie, koornerkt.

Den Druyftak, koornerkt.

De Dry Koningen, koornerkt.

Den Duyts, by St Jacobs kerk.

Hôtel de Flandre, drapstraet.

De Fortuyn, koornerkt.

In Gibraltar, pasbrug.

Den gouden Appel, buyten de brugsche poort.

Het gouden Hoofd, by St Nicolaes kerk.

Den gouden Leeuw, te putte.

De Goude poort, by St Nicolaes kerk.